

bezjaderná

leden 2015

vysočina

editorial

Přátelé Vysočiny, máte v rukou svůj život a první vydání zpravodaje. Jeho prostřednictvím vám osobnosti zastupující místa v našem kraji, který stát vybral jako jednu z možností pro konečné uložení radioaktivních odpadů, dodají odvahu přetvořit vaše myšlenky a emoce v povzbudivá slova a inspirovat vás k činům vedoucím k harmonické existenci bez úložiště. Najdete zde i mapku okolí Dolní Cerekve tak, jak by mohlo vypadat, dovolíme-li to. Pěkné počtení a „Nechť vás provází Síla“ přeje

Olga Kališová

Vysočina bez jaderného odpadu

Kde bude jaderné úložiště? Po mnoha letech je nedobrovolná hra s našimi domovy stále na začátku: obce i občané se brání tlaku státu a dodávna velmi diskutované geologické průzkumy nemohou začít. Rozdávají se nové karty. Státisíce let nebezpečný odpad je pro nás tím Černým Petrem.

Region Českomoravské vysočiny si nezaslouží být radioaktivním smetištěm. Na to jsme mysleli, když jsme zakládali sdružení Bezjaderná vysočina. Ta myšlenka po více než dvaceti letech ještě nevychladla. Proto stejný název nese i náš zpravodaj. Asi Vám do schránek chodí Zprávy ze Správy. Ve spolupráci s Callou bychom Vám rádi přinesli i jiné informace. Dnešní zpravodaj je první z připravované série občasníků. Psát budeme hlavně o místech, kterým se místo „domovy“ říká „lokality pro úložiště“. V každém čísle podrobněji představíme jednu z nich. Uvítáme i Vaše články, postřehy a zprávy o pořádaných akcích.

Bezpečné a spolehlivé místo pro uložení radioaktivních odpadů se ještě nikomu nikde ve světě nepodařilo najít. Také proto, že to není jednoduchá stavba. Ovlivní bližší i vzdálené okolí. O stavbě, která může být za Vašimi humny, máte právo vědět co nejvíce, a proto se neo-

mezíme na pouhé rozesílání zpravodaje. Společně s Vámi již připravujeme první panelové diskuze a besedy. Uslyšíte na nich názory odborníků a zároveň se budete moci zeptat na vše, co Vám není jasné. Těším se, že se potkáme také na pochodech a jiných méně vážných akcích.

Jana Vítnerová,
Bezjaderná vysočina

Okolí Dolní Cerekve – pohled na Přírodní park Čeřínek

foto: Alena Slavingerová

HRÁDEK: dary přírody v kraji pod Čeřínkem

Lokalita uvažovaného povrchového areálu úložiště (v bezprostřední blízkosti D. Cerekve) foto: Alena Slavingerová

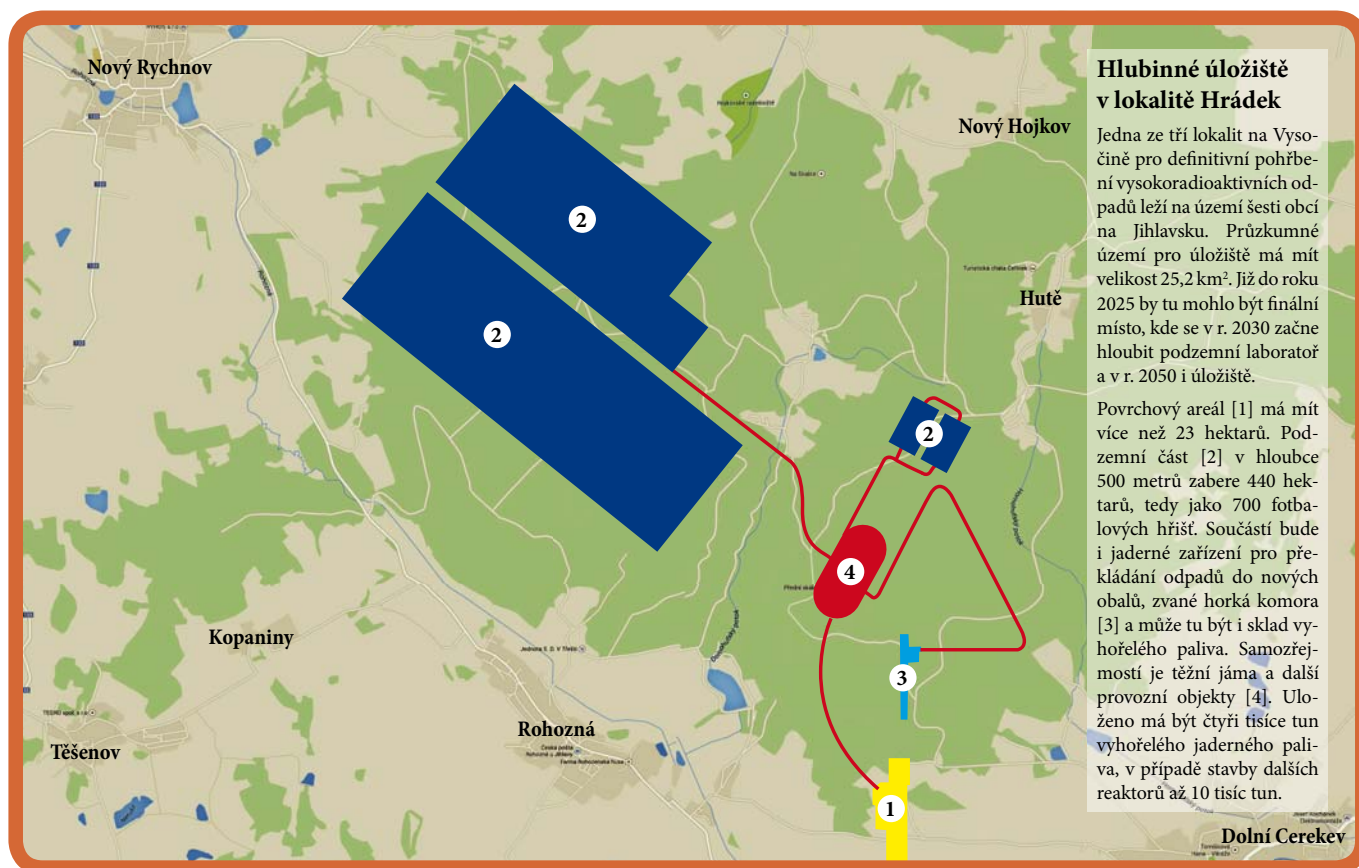
Český radioaktivní odpad může jednou ležet v hlubinách pod vrchem Čeřínek na Jihlavsku. V lese je skalní útvar zvaný Čertův hrádek. Podle pověsti tam čert nestihl včas postavit hrad. S úložištěm u našich domovů je to podobné. Dvacet let se mění termíny, čertovo kopýtko zůstává.

Lokalita „Hrádek“ je vymezena v katastru obcí Cejle, Dolní Cerekev, Hojkov, Nový Rychnov a Rohozná. Zabírá Přírodní park Čeřínek a několik chráněných lokalit s jedinečnými geologickými útvary, rostlinstvem a živočichy. Jsou to např. vyhlášené chráněné přírodní památky Přední skála, Čertův Hrádek, Fialovy skalky, Hojkovské rašeliniště. Již před třiceti lety byla mezi lesy a lukami

bohatými na zvěř, rostlinstvo a houby vyznačena Naučná stezka Čeřínek.

V lokalitě „Hrádek“ najdete také jedinečné historické památky. Mezi ně patří např. vojenské „Šance“ v lese u obce Rohozná – pozůstatek z dob třicetileté války (Švédské valy) a středověké stříbrné doly. Ty se nachází i na dalších místech v podzemí Čeříнку.

Najdete zde také tajemná pietní místa, která hovoří o tragické minulosti obyvatel obce Rohozná. V „Zádušním lese“ mezi Dolní Cerekví a Rohoznou byly v hromadném hrobě v období roku 1832 pohřbeny oběti epidemie cho-

lery, která Rohoznou téměř vyhladila. Toto místo bývá podle očitéch svědků místem záhadných jevů. A představte si, právě na tomto pietním místě má být v případě výběru lokality Hrádek umístěn povrchový areál se vstupem do hlubinného úložiště.

A především je celý Čerínek místem přímo strategického významu jako bohatá zásobárna kvalitní pramenité pitné vody, na níž jsou závislí všichni lidé v obcích v okolí Čerínku. Voda je pro obyvatele obcí záležitost naprosto zásadního významu. Nikdo z plánovačů úložiště není schopen zaručit, že vodní režim nebude vlivem ohromného zásahu do hlubin země pod Čerínkem nenávratně zničen. Cítíme se uraženi výroky jednoho z vrcholných představitelů SÚRAO, který obyvatelům před časem sdělil, že v případě ztráty vody nám ji budou do obcí dovážet v cisternách. Tolik jen velmi stručně z popisu našeho unikátního a nenahraditelného domova, který si nenecháme vzít.

Alena Slavingerová
2. Alternativa Dolní Cerekev

Zeptali jsme se osobností spjatých s okolím Hrádku, co říkají plánům na úložiště

„Jsem zásadně proti hlubinnému úložišti u Dolní Cerekvě, protože by narušilo krajinný ráz a neprospělo by turistickému ruchu.“

Prof. PhDr. Zdeněk Měřinský, CSc.
(Masarykova universita v Brně)

„Úložiště by ovlivnilo turistický ruch a cyklistické závody na Čerínku, a také okolní obce, včetně té naší.“ Ondřej Slavičinský, zpěvák
(Mimořádná osobnost Vysočiny 2014)

„Na cestách potkávám lidi jezdící k nám na Vysočinu za rekreací, sportem a čistou přírodou. Vybudováním úložiště je určitě odradíme.“
Vilém Hofbauer, trumpetista
(Mimořádná osobnost Vysočiny 2014)

„Oblast by v očích obyvatel byla vnímána jako riziková, z toho by vyplývalo snížení cen pozemků a nemovitostí i omezení turistického ruchu.“ Petr Vitner, atlet
(Mistr ČR 2014 v běhu na 1500m)

Srdce hory

Přední skála se svými 712 metry je jeden z pěti vrchů Přírodního parku Čerínek a zároveň součástí skalního masivu, který by mohl být poddolován, aby do něj byl na statisíce let uložen radioaktivní odpad.

Přední skála tvořila od dětství v mém srdci archetyp nedotčené přírody. V mých očích to vždy byla kamenná příd' lodě, která vyčnívá nad moře zvlněné špičkami majestátních stromů,

jejichž kmeny se ztrácejí v hlubinách pode mnou a kam jsem neměl nikdy odvahu nahlédnout.

K ní jsem musel odvést svou ženu a milovat ji, abychom se mohli spojit s tou divokou přirozeností přírody, která vládla člověku od jeho prvopočátků. A stejně jako je mužské srdce prázdné a bolestivé, když ho opustí žena, tak i Přední skála zůstane prázdná, pokud bude zevnitř rozvrtnána a její nitro bude odvezeno na skládku.

A stejně jako prázdná lidská srdce se snaží zapomenout na bolest a nahradit pravou lásku konzumním smetím, tak i Přední skála může být naplněna odpadem, který by nejdříve otrávil její nitro, aby se pak nákaza pomalu a nekompromisně šířila dál do vesnic a měst.

Přeji nejenom lidem, kteří zde žijí, ale především přírodě, aby srdce hory zůstalo zdravé.
Filip Vláčil

Naučná stezka Čerínek v chráněném území Přední skála

foto: Alena Slavingerová

KRAVÍ HORA: na rozcestí

**S vládou posvěceným
blížícím se koncem
uranové těžby u Dolní
Rožínky se naše lokalita
ocitá na rozcestí.
Máme se dát jadernou,
doširoka vyšlapanou
cestou anebo tou
druhou, mírně zarostlou,
kterou začínáme
znovu prošlapávat?**

Půjdeme-li tou širokou cestou, pak nás v budoucnosti dožijí neminou projekty centrálního meziskladu jaderného odpadu, závodu na zpracování jaderného paliva či hlubinné úložiště vysoce radioaktivního odpadu. Jaderná lobby má nebývalý zájem vést nás právě touto cestou. Své vlastní existenční problémy vydává za naše a snaží se nás učinit závislými na svých projektech.

Jaderný průmysl už ale dávno není hybatelem rozvoje regionu, právě naopak. Před nedávným referendem o výstavbě závodu na jaderná paliva dali bystričtí podnikatelé společným prohlášením městu jasně najevo, že v případě realizace plánovaného jaderného záměru přesunou rozvoj svých firem do perspektivnějšího regionu. A občané města výrazně protijaderným výsledkem referenda jen potvrdili, že mají stejný pohled na věc.

Je zřejmé, že našťěstí nezadržitelně přibývá těch, které zajímá ona druhá

Vsadí na jinou kartu, než na uran?

foto: Pavel Nesvadba

cesta. Kvalita životního prostředí pro naše děti, pracovní příležitosti v oblastech podnikání, které podporují trvalé udržitelný rozvoj regionu a turisticky přitažlivý vzhled Vysočiny. Chceme nechat náš kraj znovu nadechnout a neho zadusit projektem úložiště.

Marta Rémanová,
Nechceme úložiště Kraví hora

HORKA: přežije!

**Do komunálních voleb
2014 byly všechny obce
lokality Horka proti sta-
novení průzkumného
území jednotné. Po vol-
bách však došlo k obratu.**

Někteří kandidáti do zastupitelstev naslibovali lidem ve volební kampani peníze, které dostanou za provedené průzkumy. Hrdě to nazývají Fond rozvoje. Mnozí občané bohužel této nekorektní kampani uvěřili a zvolili několik z těchto lidí do zastupitelstev, následkem čehož nejprve obec Rudíkov, ale pak i Budišov, Nárámeč, Oslavička, Hodov a Rohy podané odvolání stáhly. Údajně proto, aby dostaly kompenzace za průzkumy i za rok 2014. K tomu však z důvodu odložení průzkumů stejně nedošlo.

Obrat v názorech některých zastupitelů však na druhé straně vyburcoval odpůrce průzkumů a výstavby hlubinného úložiště. Spolek Zdravý domov Vysočina vydal v závěru loňského roku výzvu „Neměňte naše domovy za peníze“, v níž naléhavě žádá zastupitele

obcí, aby jednali v souladu s výsledky referend. Podotýkám, že většina zastupitelů jedná v souladu s výsledkem referend. Problémem však je, že proti svévolnému jednání jiných neprotestují a nechávají věci plynout. Mnozí si to začínají uvědomovat a dávají svůj nesouhlas najevo.

Na začátku ledna schválila valná hromada spolku plán akcí na rok 2015. Hlavním cílem je zajistit informovanost občanů o tom, co to vlastně hlubinné úložiště radioaktivních odpadů je, a vzbudit jejich zájem o problematiku. Počátkem roku tedy proběhnou únorové besedy s občany. A v dubnu se zúčastníme celostátní akce proti hlubinnému úložišti. V našem případě to bude hvězdicový pochod.

Oldřich Svoboda,
Zdravý domov Vysočina

tiráž

Vydává: Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice, IČO: 62536761, tel.: 384 971 930, e-mail: calla@calla.cz;
Redakce: Olga Kališová, Alena Slavingerová, Martin Schenk, Oldřich Svoboda; Grafická úprava: LarvaGrafik; Tisk: Tiskárna PROTISK, s. r. o.;
Evidováno: Ministerstvem kultury, ev. Č. MK ČR E 21945; Vyšlo: 10. února 2015; Další informace: www.nehcemeuloziste.cz, www.temelin.cz.

fond
PRO NNO

NROS

naďace
partnerství

ISLAND
LICHTENŠTEJN
NORSKO
eea
grants

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci EHP fondů. www.fondnno.cz a www.eegrants.cz